

Araştırma Makalesi / Research Paper

DEDE KORKUT OĞUZNAMELERİ ÜZERİNE-Günbed Nüshası Işığında-DÜZELTME TEKLİFLERİ (2)

Sadettin ÖZÇELİK*

Öz

2019 yılına kadar varlığı bilinen Dede Korkut Oğuznamelerinin sayısı 12 idi. 2019 yılının nisan ayında varlığı bilinen Dede Korkut Oğuznamelerinin sayısı 12'den 13'e çıktı. İran'da yeni bir Oğuzname nüshası bulundu. Bu yazma eser İran'ın Günbed şehrinde yaşayan Veli Muhammed Hoca'nın özel kütüphanesinde korunduğu için Günbed nüshası olarak anılıyor. Yazma nüshanın içerisinde 24 soy ve bir boy yer alıyor. Bu yeni yazma, Dede Korkut Oğuznamelerinin diğer nüshaları üzerine yapılmış olan çalışmalara katkı sunacak birtakım özellikler içeriyor.

Söz konusu yeni yazmanın ilk yaprağı kayıp olduğundan adı bilinmiyor. Ancak içeriğine bakıldığında bu yazma eser *Kazan Beyin Ejderhayı Öldürmesi* adıyla anılabilir. Bu yeni Oğuzname metninin bazı bölümleri, Oğuzname metinleri üzerinde yapılacak yeni okumalara da ışık tutuyor. Yazma eserde geçen bazı gramer yapıları, aynı zamanda Dede Korkut metinleri üzerinde yapılmış olan okumalar konusunda eksiklerin bulunduğunu ve yeni tekliflerin yapılması gerektiğini gösteriyor. Kısacası yeni bulunmuş olan bu yazma eser, önceki metinlerin okunmasına katkı sunacak öğeler içeriyor, birtakım gramer yapılarının yanlış okunduğunu ve yanlış anlaşılmış olduğunu gösteriyor.

Dede Korkut Oğuznameleri üzerine yapılmış bazı okumalar ile ilgili yeni düzeltme teklifleri konusunda bir makale yayımlandı (Özçelik,

Geliş Tarihi/ Date Applied: 29.03.2020

Kabul Tarihi/ Date Accepted: 05.07.2020

Makalenin Künyesi: Özçelik, S. (2020). "Dede Korkut Oğuznameleri Üzerine -Günbed Nüshası Işığında Düzeltme Teklifleri (2)". *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, 50, 11-22.

DOI: 10.24155/tdk.2020.138

* Prof. Dr., Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, sozcelik@dicle.edu.tr.

ORCID ID: 0000-0002-7383-1804

2020). İşte bu makalede de söz konusu yeni Oğuzname nüshası ışığında yeni okuma teklifleri yer almaktadır. Ayrıca söz konusu metinler üzerinde bu tür çalışmaların süreceği ve zaman alacağı da anlaşılmaktadır.

Anahtar sözcükler: Dede Korkut, Günbed yazması, *Kazan Bey'in Ejderhayı Öldürmesi*, Dresden ve Vatikan nüshasında yanlış okumalar, *yæg-beg* karışıklığı, *beg Kazan- yæg Kazan*, *Beg Yëgenek-Yëg Yëgenek*.

Proposals for Corrections on Dede Qorqud Oghuznâmehs in Consideration of “Gonbad Copy” (2)

Abstract

Until 2019, the number of Dede Qorqud Oghuznâmehs were known as 12. In April 2019, the number of Dede Qorqud Oghuznâmehs increased from 12 to 13. A new Oghuznâmehs copy was found in Iran. This manuscript was preserved in the private library of Veli Muhammed Hodja living in the city of Gonbad, Iran. Therefore it is known as the Gonbad copy. The manuscript includes 24 soy and one boy. This new manuscript containing a number of features will contribute to the studies on other copies.

Since the first page of the new manuscript in question is missing, its name is unknown. However, considering its content, this manuscript can be referred to as “Kazan Bey’s Killing the Dragon”. Some parts of this new Oghuznamah text also shed light on new readings on the Oghuznâmehs texts. Some grammatical structures in the manuscript show us that there are deficiencies in readings which were made on Dede Qorqud texts, and new proposals should be made. In short, this newly discovered manuscript contains items that will contribute to the reading of the previous texts, showing that some grammatical structures were misread and misunderstood.

An article about new correction proposals was published on some readings of Dede Qorqud Oghuznâmehs (Özçelik, 2020). Here in this article, there are new reading proposals in the light of the Oghuznâmehs copy. In addition, it is understood that such studies on the texts in question will continue and take time.

Keywords: Dede Qorqud, Gonbad manuscript, Kazan Bey Kills the Dragon, misreadings in the Dresden and Vatican copies, *yæg-beg* confusion, *beg Kazan- yæg Kazan*, *Beg Yëgenek-Yëg Yëgenek*.

Giriş

2019 yılının nisan ayına kadar varlığı bilinen Dede Korkut Oğuznamelerinin sayısı on iki idi. Ancak bu tarihte Günbed nüshasının bilim dünyasına tanıtılması ile Oğuznamelerin sayısı on üçe çıkmış oldu. Ardından bu yeni yazmanın metni ile ilgili olarak peş peşe üç yayına tanık olduk. Yusuf Azmun, 2019 yılının haziran ayında söz konusu Oğuzname metni

ile ilgili bir kitap yayımlandı. Azmun'un kitabı *Dede Korkut'un Üçüncü Elyazması Soylamalar ve İki Yeni Boy İle Türkmen Sahra Nüshası Metin - Çeviri - Sözlük - Tıpkıbasım* adıyla çıktı (Azmun, 2019). Bu kitapta metnin transkripsiyonu, metnin Türkiye Türkçesine aktarılışı, sözlükçe ve metnin tıpkıbasımı yer alıyor. Bundan yaklaşık bir ay sonra söz konusu yazma eser ile ilgili olarak *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*'nde bir makale yayımlandı. Bu makalenin adı ise "Dede Korkut Kitabının Günbed Yazması" şeklindedir (Şahgüli ve diğerleri, 2019). Makalede Günbed metninin dil özellikleri, notlar, metnin transkripsiyonu, sözlük ve metnin tıpkıbasımı yer almaktadır. Makale ile hemen hemen aynı tarihte *Dede Korkut Kitabı Türkistan / Türkmen Sahra Nüshası Soylamalar ve 13. Boy - Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi* (Ekici, 2019b) adlı bir kitap yayımlandı. Kitapta çift numaralı sayfada metnin fotokopisine yer verilmiş tek numaralı sayfada ise metnin transkripsiyonu yapılmıştır. Bu kitapta ayrıca metnin Türkiye Türkçesine aktarımı ve bir sözlük yer almaktadır.

Günbed nüshasının ilk yaprağı kayıptır. Bu nedenle Oğuznamenin adının yazmada ne şekilde kayıtlı olduğu bilinmiyor. Ancak yazmanın içeriğinden hareketle Oğuzname, *Kazan Beyin Ejderhayı Öldürmesi* şeklinde anılabilir. Eserde önce 24 soy son kısmında ise *Kazan Beyin Ejderhayı Öldürmesi* boyu yer almaktadır.

Yazma bir eserin yeni nüshasının bulunması doğru bilinen bazı yanlışları düzeltme imkânı sağlayabilir. Aynı şekilde yeni bir nüsha, doğru bilinen fakat eksiklikleri bulunan konuları pekiştirecek ve tamamlayacak bazı kanıtlar da sunabilir. Günbed (G) yazmasında da Dresden (D) ve Vatikan (V) nüshaları ile ilgili okumaları, bilgileri değiştirecek veya destekleyecek yeni ipuçlarının bulunduğu söylenebilir. İşte bu makalede yeni bulunmuş olan G nüshasının ışığında D, V nüshalarının okunmasında görülen birtakım karışıklıklar ile ilgili bazı düzeltme teklifleri yer almaktadır. Buradaki karışıklıklar genel anlamda *yég* okunması gereken kelimenin *beg* okunmuş olması ile ilgilidir. Söz konusu iki kelimenin yazımında veya okunuşunda görülen bu karışıklık muhtemelen iki sebepten kaynaklanmış olabilir. Birinci sebep Arap alfabesinde *be-ye* harflerinin birbirine benzer veya yakın şekildeki yazım şeklidir. Bilindiği üzere *be*, kelime başında ve içinde diş altında tek nokta *ye* ise diş altında iki nokta şeklinde yazılır. Yazıcıların yazma eserlerde en çok yanlış yaptıkları harfler arasında noktalı harfler önemli yer tutar. Nitekim D yazıcısının noktalı harfler ile ilgili yapmış olduğu yazım yanlışlarının sayısının fazla olduğu istatistiksel olarak gösterilmiştir (bk. Özçelik, 2016/I: 111-119). Bu tür yazım yanlışlarının ikinci sebebi ise *beg* kelimesinin Oğuznamelerde *yég* kelimesine göre daha sık kullanılan bir kelime olmasıdır. Bunun yanı sıra Oğuznamelerde *beg* ve

yêg kelimelerinin ikisinin de aynı kelimeler ile sıfat tamlaması kurmuş olması (*beg yigit / yêg yiğit vb.*) da bu karışıklığın ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Söz konusu karışıklığın V nüshasından çok D nüshası için geçerli olduğunu da ayrıca belirtmek gerekir. Bu karışıklığa ışık tutma ve bizi çözüme yaklaştırma noktasında öncelik G nüshasına aittir. Ancak aşağıda ele alınan konular ve sunulmuş olan tekliflerde de görüleceği gibi V nüshasındaki yazım şekilleri de çözüme önemli derecede ışık tutmaktadır. Aşağıda söz konusu karışıklıkların örneklerini ve bununla ilgili tekliflerimizi görelim:

D7b.6, ... *beg yigit(ler)* → *yêg yigit(ler)*

- D7b.6: “**بك يكته** *Yêg* yigitler cılasunlar birbirine kuyulan çağda”
D12b.9: “**بك** *yêg* yigitler, cılasunlar birbirine kuyulan çağda”
D38a.8: “**بك يكت** *Yêg* yigit, bize sen erlik işledün”
D40b.2: “Hey **بك يكت** *Yêg* yigit, bize dahı bu geyikden pay vèr, dedı.”
D52a.10: “**بك يكت** *Yêg* yigit, düğüne gèderem”
D100b.1: “Alp yigitler, **بك** *yêg* yigitler görklüsine kıyar mı olur”
D106a.2: “ala gözlü **بك** *yêg* yigitleri yanuğa [sen] salmadun.”
D107b.7: “Hay **بك** *yêg* yigitler, kâfiri kim öldürdi?”
D107b.11: “Mere **بك** *yêg* yigitler, haber mağa”
V69a.11: “**بئير يكت** *Yêg* yigit, bize sen eylük eyledün.”
V77a.2: “**بئير يكت** *Yêg* yigit, düğüne gèderem”
V91a.2: “...cılasın **بك يكته** *yêg* yigitler ile Kara Göne oğlu Budak soldan depdi.”
V102a.5: “... ala gözlü **بئير يكت** *yêg* yigitleri yanuğa sen salmadun.”

D ile V nüshalarında yaygın yanlış okumalardan biri *beg yigit(ler)* şeklindeki tamlama ile ilgilidir. Tamlamadaki ilk kelime -yukarıdaki yazım şekillerinde de görüldüğü gibi- metinde D7b.6, D38a.8, D52a.10 örnekleri dışında *yêg* okunacak şekilde yazılmış ancak nedense şimdiye kadar hep *beg* şeklinde okunmuştur. Söz konusu kelime, yukarıdaki cümlelerde *yêg* şeklinde okunmalıdır. Bu okuma teklifinin gerekçeleri şunlardır:

1. G nüshasında geçen şu cümlelerdeki *erlüg yêglüg*, *er yêg* ikilemeleri daha önce D ve V nüshalarında birçok yerde geçen *beg* ‘bey’ şeklinde okunmuş ve anlaşılmış olan kelimenin *yêg* ‘üstün, seçkin’ okunması ve anlaşılması gerektiğini gösteriyor:

G30b.7: “**ارلو کوكا يکيلو لوغا** *erlügüğe yêglügüğe* tahsin Ğazan”

G31a.12: “Menüm vekilüm Ğazan *er igiddür* **يک** *yêg igiddür.*”

2. D ve G nüshalarındaki şu cümlelerde geçen *er ol- yêg ol-* ikilemesi,

söz konusu kelimenin *yëg* okunacak şekilde yazılmış olması gerektiği düşüncesini destekler:

D114a.12: “**Er olsañ, yëg olsañ** **بک اولسا**; mere, men Kazanca olmayasın, Basat!”

G12a.5: “Savaş günü hamı igit **er** olaydı **یغ** **yëg** olaydı.”

3. G nüshasında geçen şu cümledeki *yëg er* ‘seçkin yiğit’ tamlaması, söz konusu düzeltme teklifinin doğru olduğunu gösterir:

G16a.13: “yêrli yêrli denizlere benzer **یغ** **yëg er** göñli”

4. Nitekim Semih Tezcan, Dresden nüshasında (D34b.11, 68a.8, 74b.6, 79a.1, 153b.8) ve Vatikan nüshasında (V97b.2) araştırmacılar tarafından *beg erenler* şeklinde okunmuş olan tamlamadaki ilk kelimenin *beg* değil *yëg* okunması gerektiğini yazmıştır. Tezcan, bu görüşüne eserde geçen örneklerin yazım şekillerinin yanı sıra farklı eserlerde geçen eş anlamlı benzer örnekleri de kanıt olarak göstermiştir (Tezcan, 2001: 150-153).

Yukarıdaki ibarelerin içerisinde geçen *erlüg yëglüg*, *er ol- yëg ol-*, *er igid yëg igid* ikilemeleri ile *yëg er* tamlaması konumuz bakımından önemlidir. Söz konusu yapılar, D ve V nüshalarında şimdiye kadar *beg yigit(ler)* şeklinde okunmuş ve anlaşılmiş olan tamlamanın başındaki kelimenin de *beg* değil *yëg* ‘üstün, seçkin’ şeklinde okunması ve anlaşılması gerektiğini gösteriyor. Buna göre Tezcan’ın düzeltme teklifine göre *yëg eren(ler)* okunmuş olan tamlama ile *yëg yigitler* tamlamasının anlamca denk olduğu da söylenebilir.

D23a.8 Salur Kazan, beg Kazan → Salur Kazan, yëg Kazan

“Salur Kazan **بک** **yëg** Kazan, ölü misin diri misin?”

Yukarıda dikkat çekilmiş ve metindeki yazım şekli verilmiş olan kelime, şimdiye kadar *beg* okunmuştur.

Gerek metindeki yazım şekli gerekse yukarıda *yëg-beg* karışıklığı için gösterilmiş olan bütün kanıtlar bu düzeltme teklifi için de geçerlidir. Doğru okuma şekli şöyle olmalıdır: *Salur Kazan yëg Kazan*.

D35b.7 (Kazılık Koca Oğlu) Beg Yëgenek → Yëg Yëgenek

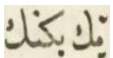
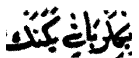
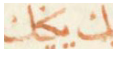

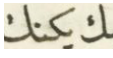
D55b.11 Begler başı Yëgenek → yëgler başı Yëgenek

D35b.7: “Sol yanında Kazılık Koca oğlu **بک یغک** Yëg Yëgenek turmuşıdı.”

D55b.11: “**بکرباشی یغک** Yëgler başı Yëgenek...”

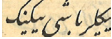
Yukarıda gösterilmiş olan aynı kişi adı ile ilgili iki örneği birlikte ele alacağız. Söz konusu iki örneğin başında geçen ve şimdiye kadar *beg*, *begler* şeklinde okunmuş olan kelimelerin *yëg*, *yëgler* şeklinde okunması gerekiyor. Okuma teklifi konusunda şu gerekçeler gösterilebilir:

1. Söz konusu özel adın D nüshasında yukarıdaki örnek dışında geçtiği üç yerde *Yeg Yegenek* okunacak şekilde V nüshasında ise *Yegler başı Yegenek* ve *Yegenek Beg* okunacak şekilde yazılmış olması da bu teklifin doğru olduğunu gösteriyor:

D Nüshası	Yazım şekli	V Nüshası	Yazım şekli
D20b.12		V79a.5	
D32b.10		V100a.6	
D77b.6			

V100a.6'da *Hikāyet-i Kazılık Koca oğlu Yegenek Beg* şeklindeki boy başlığında geçen ve yukarıdaki tabloda yazım şekli gösterilmiş olan *Yegenek Beg* tamlaması da bu özel adın *beg Yegenek* değil *yeg Yegenek* şeklinde okunması gerektiğini gösterir.

2. G nüshasında geçen şu cümlede söz konusu kişi adının *yegler başı Yegenek* okunacak şekilde yazılmış olması, okuma teklifini destekler:

G14b.1: “Begdilinün böyüğü, *yegler başı Yegenek* kimi...”

3. Nitekim Dede Korkut Oğuznamelerinde *beg* kelimesi özel adların başına değil sonuna getirilmiştir: Kazan Beg, Bay Bican Beg, Bay Böre Beg, Boz Atlu Beyrek Beg, Oruz Beg, **Öşün** Koca Beg.

D69b.13 Salur begi → Salur yègi

“Berü gelgil *Salur yègi*, Salur görki!”

Dresden nüshasında bulunan yukarıdaki seslenmede geçen ve şimdiye kadar *Salur begi* ‘Salur beyi’ şeklinde okunmuş ve anlaşılmiş olan tamlama, Salur yègi ‘Salur’un seçkini / gözdesi’ şeklinde okunup anlaşılmalıdır. Bu düşüncenin gerekçeleri şöyledir:

1. Söz konusu tamlama, G nüshasında geçen şu cümlelerde de *Salur yègi* okunacak şekilde yazılmıştır:

G13a.10: “Salur *yègi*, Eymür **görki**, Zu’lkadir delüsi... Ğazan”

G25b.7-8: “Salur *yègi*, Eymür **görki**, Zu’lkadir delüsi... Ğazan”

G27b.2-3: “Salur *yègi*, Eymür **görki**, Zu’lkadir delüsi... Ğazan”

Kazan Bey’e yönelik övgü ifadesi olan G nüshasındaki bu tamlamanın *Salur yègi* ‘Salur seçkini / gözdesi’ şeklinde ve anlamında doğru olarak yazıldığı açıktır. Çünkü bu şekil devamındaki *Eymür görki* tamlaması ve diğer tamlamalar ile paralellik gösteriyor: Salur **yèg+i**, Eymür **görk+i**, Zu’l-kadir **delü+si**, padişahuñ **vekil+i**...

2. G Nüshasında geçen ve aşağıda koyu harflerle yazılarak dikkat çekilmiş olan *yêg* ile ilgili tamlamalar da aynı düşünceye birer kanıt olarak gösterilebilir:

G14b.1: “**Begdilinüñ böyügi**, **yêgler başı** Yègenek kimi...”

G15a.2: “**yêg kemandar ohçı** olsa...”

G30b.9, 10: “**yêg ustalar**... **yêg ustalar**...”

G14a.13, 14, 14: “... **yêgden enmiş**, **yêgden doğmuş**, kılıcıyla adını **yêg** söletmiş...”

D nüshasındaki söz konusu seslenmede geçen *Salur görki* tamlaması ile ilgili olarak şöyle bir düzeltme teklifi yapılabilir. Yukarıda da belirtildiği gibi bu tamlama G nüshasında üç yerde de *Eymür görki* okunacak şekilde yazılmıştır. Bu durumda D nüshasında tek yerde (69b.13) geçen tamlamanın neden *Salur görki* şeklinde yazılmış olduğu sorgulanabilir. Acaba müstensihin gözü bir önceki tamlamada geçen *Salur* kelimesine takılmış ve yanlışlıkla *Eymür* yerine *Salur* yazmış olabilir mi? Nitekim Dresden nüshasında buna benzer aynı satıra göz takılması örnekleri tespit edilmiştir (bk. Özçelik, 2016: 110-111).

D140b.8, 141a.9, 141b.9, 142a.5 erem begem → erem yêgem ‘sa-vaşçığım, üstünüm’

D140b.8: “Anda dahı **erem yêgem**, dèyü öginmedüm”

D141a.9: “Anda dahı **erem yêgem**, dèyü öginmedüm”

D141b.9: “Anda dahı **erem yêgem**, dèyü öginmedüm”

D142a.5: “Anda dahı **erem yêgem**, dèyü öginmedüm”

Yukarıda gösterilmiş olan cümle, Dresden nüshasında arka arkaya gelen soylamalarda dört defa tekrar edilmiştir. Bu dört cümlede yazım şekilleri gösterilmiş olan ve şimdiye kadar *erem begem* şeklinde okunmuş olan ikileme, *erem yêgem* şeklinde okunmalıdır. Çünkü:

1. Yukarıdaki yazım şekillerinde de görüldüğü gibi söz konusu ikileme metinde *erem yêgem* okunacak şekilde yazılmıştır.

2. Yukarıda D7b.6 notunda gösterilmiş olan *er yêg*, *erlüg yêglüg*, *er ol-yêg ol-* ikilemeleri bu okuma teklifinin doğru olduğunu destekler.

3. Bağlam da teklifin doğru olduğunu gösteriyor. Çünkü *er beg* şeklinde bir ikileme yerine *er yêg* ikilemesinin kullanılmış olması daha anlamlı görünüyor.

4. Dresden nüshasında geçen *Tepegöz Boyu*’unun sonunda Basat, Tepegöz ile savaşıma gideceğini söyler. Bunun üzerine Kazan Bey, Basat’ı vazgeçirmek ister ve ona şu soylama ile seslenir:

“Kara evren kopdı Depegöz;
arş yüzinde çevürdüm, alımadum, Basat!
Kara kaplan kopdı Depegöz;
kara kara taglarda çevürdüm, alımadum, Basat!
Kağan aslan kopdı Depegöz;
kalın sazlarda çevürdüm, alımadum, Basat!

Er olsañ, yeg olsañ; mere, men Kazanca olmayasın, Basat!

Ağ sakallu babarı ağılatmağıl,
ağ bürçeklü anañı bozlatmağıl!” (D114a.8-13)

Bu soylamada Kazan’ın Basat’ı vazgeçirmek için “*Er olsañ, yeg olsañ; mere, men Kazanca olmayasın, Basat!*” şeklinde seslenmiş olduğu cümle konumuz bakımından önemlidir. Çünkü Kazan Bey de bu cümle ile savaşçılıkta beylik konusunu değil seçkinliği ve üstünlüğü ön plana çıkarmış ve bu ikisine vurgu yapmıştır.

Kaynakça

- Altaylı, S. (1994). *Azerbaycan Türkçesi Sözlüğü I-II*. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı yayınları: 2648.
- Azmun, Y. (2019). *Dede Korkut’un Üçüncü Elyazması Soylamalar ve İki Yeni Boy İle Türkmen Sahra Nüshası Metin - Çeviri - Sözlük - Tıpkıbasım*. İstanbul: Kutlu Yayınevi.
- Bekki, S. (2015). *Dedem Korkut Kitabı Bibliyografyası Üzerine Bir Deneme (Türkiye’deki Yayınlar 1916-2013)*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Ekici, M. (2019b). *Dede Korkut Kitabı Türkistan / Türkmen Sahra Nüshası Soylamalar ve 13. Boy - Salur Kazan’ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi*. İstanbul: Ötügen Yayınları.
- Ergin, M. (1958). *Dede Korkut Kitabı I (Giriş-Metin-Faksimile)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları: 169.
- Ergin, M. (1963). *Dede Korkut Kitabı II (İndeks-Gramer)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları: 219.
- Ergin, M. (1971). *Dede Korkut Kitabı*. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Gökyay, O. Ş. (1973). *Dedem Korkudun Kitabı*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Gökyay, O. Ş. (1982). *Destursuz Bağa Girenler*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Gökyay, O. Ş. (1995). *Dede Korkut Hikâyeleri*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Özçelik, S. (2016/I). *Dede Korkut -Dresden Nüshası- Giriş, Notlar (1. Cilt)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları: 1166/1.

- Özçelik, S. (2016/II). *Dede Korkut -Dresden Nüshası- Metin, Dizin (2. Cilt)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları: 1166/2.
- Özçelik, S. (2019). “Dede Korkut Oğuznamelerinin Kaç(ıncı) Nüshası Bulundu?”. *Türk Dili*, 812, 48-56.
- Özçelik, S. (2020). “Dede Korkut Oğuznameleri Üzerine -Günbed Nüshası Işığında- Düzeltme Teklifleri”. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, 49 (2020 Bahar), 7-20.
- Pehlivan, G. (2015). *Dede Korkut Kitabı'nda Yapı, İdeoloji ve Yaratım -Dresden ve Vatikan Nüshalarının Mukayeseli Bir İncelemesi-*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Şahgüli, N. ve diğerleri (2019). “Dede Korkut Kitabı'nın Günbed Yazması: İnceleme, Metin, Dizin ve Tıpkıbasım”. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*. 2. C 16.
- Tezcan, S. (2001). *Dede Korkut Oğuznameleri Üzerine Notlar*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Tezcan, S. ve Boeschoten, H. (2001). *Dede Korkut Oğuznameleri*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- TDK (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları: 549.

Extended Summary

The number of Dede Qorqud Oghuznâmehs, increased from 12 to 13 in 2019. A new copy of Oghuznâmeh was found in Iran. This manuscript is referred to as the Gonbad copy since it is preserved in a private library in Gonbad, Iran. The manuscript contains 24 *soy* and one *boy*. There are some features of the writing that will contribute to the studies on the Dresden and Vatican copies of Dede Qorqud Oghuznâmehs. This manuscript's first leaf has been lost, therefore, its name is unknown. However, considering its content, this manuscript can be referred to as "Kazan Bey Kills the Dragon". Some parts of this new Oghuznâmeh text also shed light on new readings on Oghuznâmeh texts. Some of the grammatical structures in the manuscript also show that there are shortcomings about the readings on the text of Dede Qorqud and that new proposals should be made. In short, this newly found manuscript sheds light on previous texts and shows that some grammatical structures are misread and misunderstood. An article on new correction proposals related to some readings on Dede Qorqud Oghuznâmeh has been published (Özçelik, 2020). In this article, there are some new reading offers in the light of the new Oghuznâmeh copy.

Until April 2019, the number of Dede Qorqud Oghuznâmehs, was twelve. However, with the introduction of the Gonbad copy to the world of science on this date, the number of Oghuznâmehs became thirteen. Then we witnessed three consecutive publications on the text of this new writing. Yusuf Azmun published a book on the aforementioned Oghuznâmehs text in June 2019. Azmun's book was published under the title of "Dede Qorqud's Third Manuscripts and Two New Boys, and the Turkmen Sahra Copy - Text, Translation, Dictionary, Facsimile" (Azmun, 2019). This book includes transcription of the text, translation of the text into Turkey Turkish, dictionary and Gonbad copy. Approximately a month later, an article was published in the Journal of Modern Turkish Studies about the work in question. The name of this article is "Dede Korkut Kitabının Günbed Yazması" (Şahgüli, 2019). The article includes the language features of Günbed's text, notes, transcription of the text, dictionary and copy of the text. A book was published almost on the same date as the article. The name of this book: "Dede Korkut Kitabı Türkistan / Türkmen Sahra Nüshası Soylamalar ve 13. Boy - Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi" (Ekici, 2019). The copy of the text is included in the book in the even numbered page and the text is transcribed in the odd numbered page. This book also includes Turkey Turkish transfer text and a dictionary.

The first leaf of the Gonbad copy is missing. For this reason, it is not known how the name of Oghuznâmeh was recorded in writing. However, based on the content of writing, Oghuznâmeh can be referred to as: *Kazan Beyin Ejderhayı Öldürmesi*. There is 24 *soy* in the manuscript and one *boy* (*Kazan Beyin Ejderhayı Öldürmesi*) in the last part of the manuscript.

Finding a new copy of a manuscript can provide the opportunity to correct some known mistakes. Likewise, the discovery of a new copy may provide some evidence to reinforce and complement the well-known but deficient issues.

In Gonbad (G) manuscript, it can be said that there are new clues for Dresden

(D) and Vatican (V) copies to change or support the readings and information. Here are some correction proposals related to some confusion in reading the D, V copies in the light of the new G copy in this article. The confusion here is related to the fact that the word that should be read *yg* is read *beg*. This confusion in the writing or reading of the two words in question could possibly be due to two reasons. The first reason is the spelling of *be-ye* letters similar or close to each other in the Arabic alphabet. As it is known, *be* is written as a single point under the tooth at the beginning of the word and two points under the tooth. Dotted letters occupy an important place among the letters that undersecretaries make most wrong in manuscripts. As a matter of fact, the number of misspellings made by D based on dotted letters is statistically shown to be high (Özçelik, 2016/I: 111-119). The second reason for such spelling mistakes is that the word *beg* is more frequently used in Oghuznāme than the word *yég*. In addition, the fact that both *beg* and *yég* words in Oghuznāme have established adjective clauses with the same words (*beg yigit / yég yığit vb.*) has been effective in the emergence of this confusion. It should also be noted that the confusion in question applies to D copies rather than V copies. Regarding shedding light on this confusion and bringing us closer to the solution, priority belongs to the G copy. However, as will be seen in the topics and proposals presented below, the spelling in the V copy sheds light on the solution.

